

UDRŽITELNOST DEMOGRAFICKÉHO RŮSTU A MÍSTNÍ AGENDA 21

XVI. MEZINÁRODNÍ KOLOKVIUM U REGIONÁLNÍCH VĚDÁCH

doc. Dr. Lubomír Pána, Ph.D.

OSNOVA

- × Cíl a metody
- × Úvod do problematiky
- × Výsledky a diskuze
- × Závěr

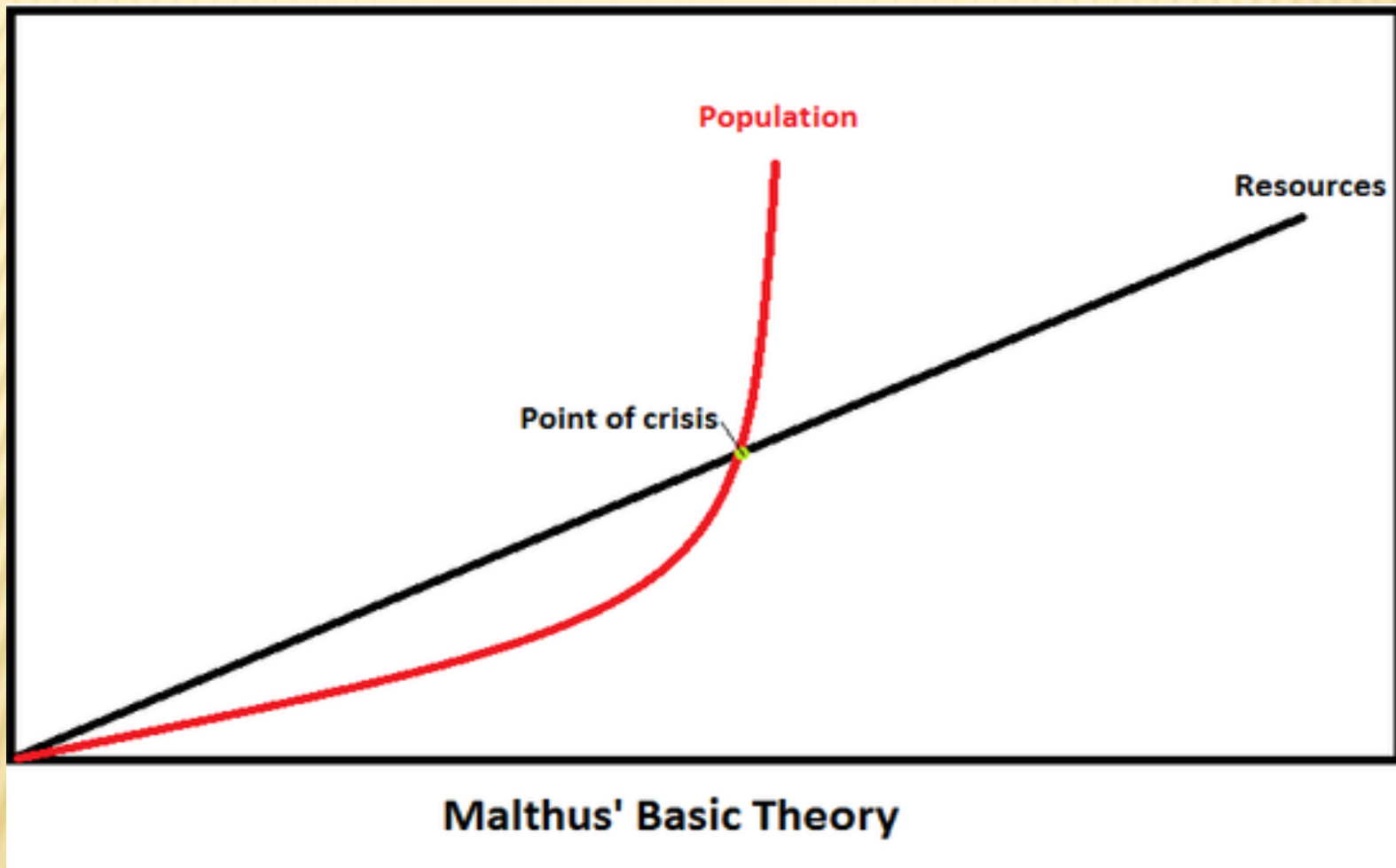
CÍL A METODY

- ✘ Analyzujeme demografický růst obyvatel ve světě a poukazujeme na některé problémy s tímto růstem související.
- ✘ Analýzou priorit Místní Agendy 21, ve vztahu k udržitelnému rozvoji a uvádíme přehled trendů, které se touto problematikou zabývají.
- ✘ Poukazujeme na konkrétní stav řešení této problematiky v České republice.

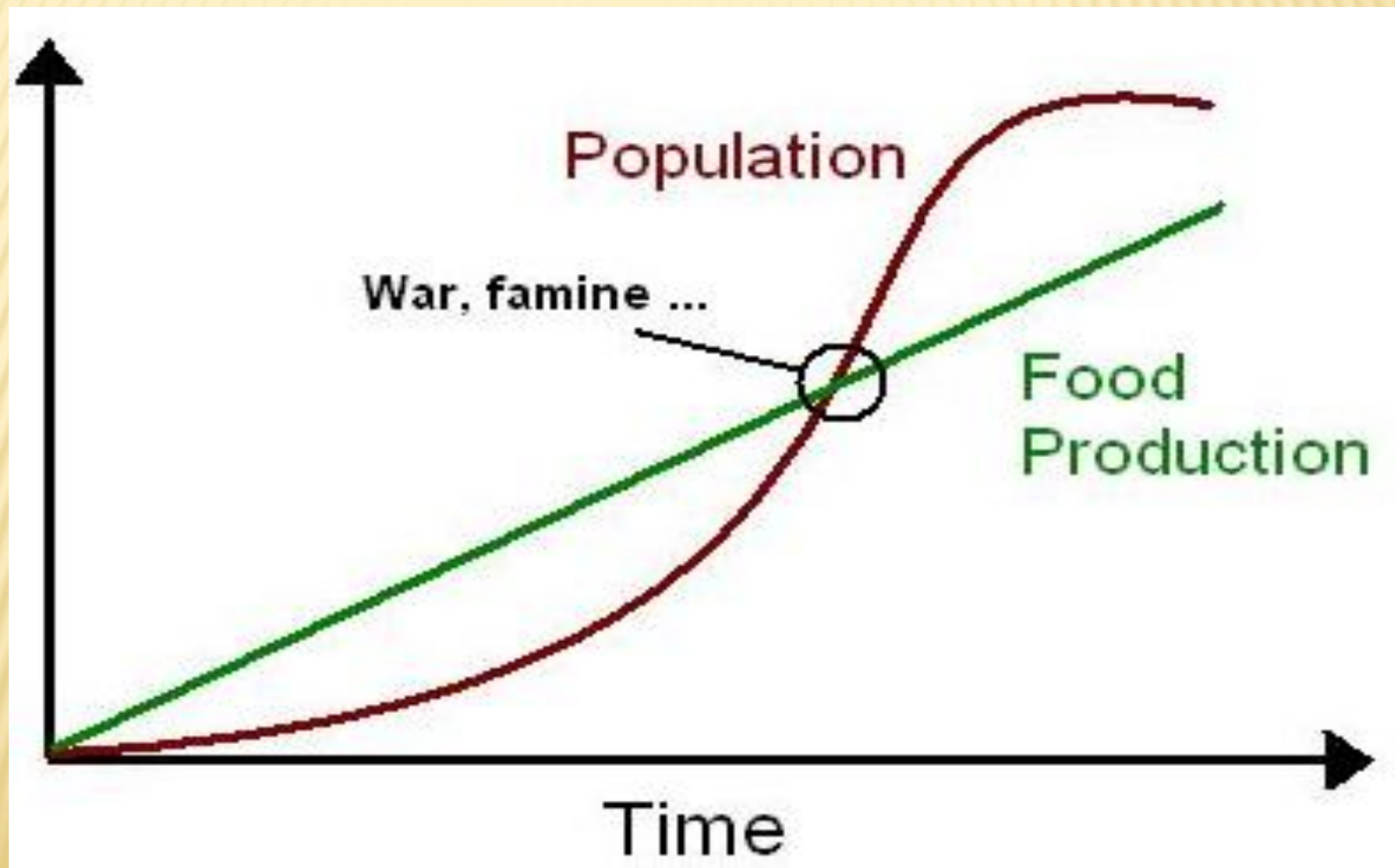
ÚVOD DO PROBLEMATIKY

- ✘ Malthusova teorie podléhala a podléhá velké kritice.
- ✘ Ukazuje se ale, že byl ještě optimistický, nepočítal s únosnou kapacitou teritoria.

MALTHUSOVA ZÁKLADNÍ TEORIE

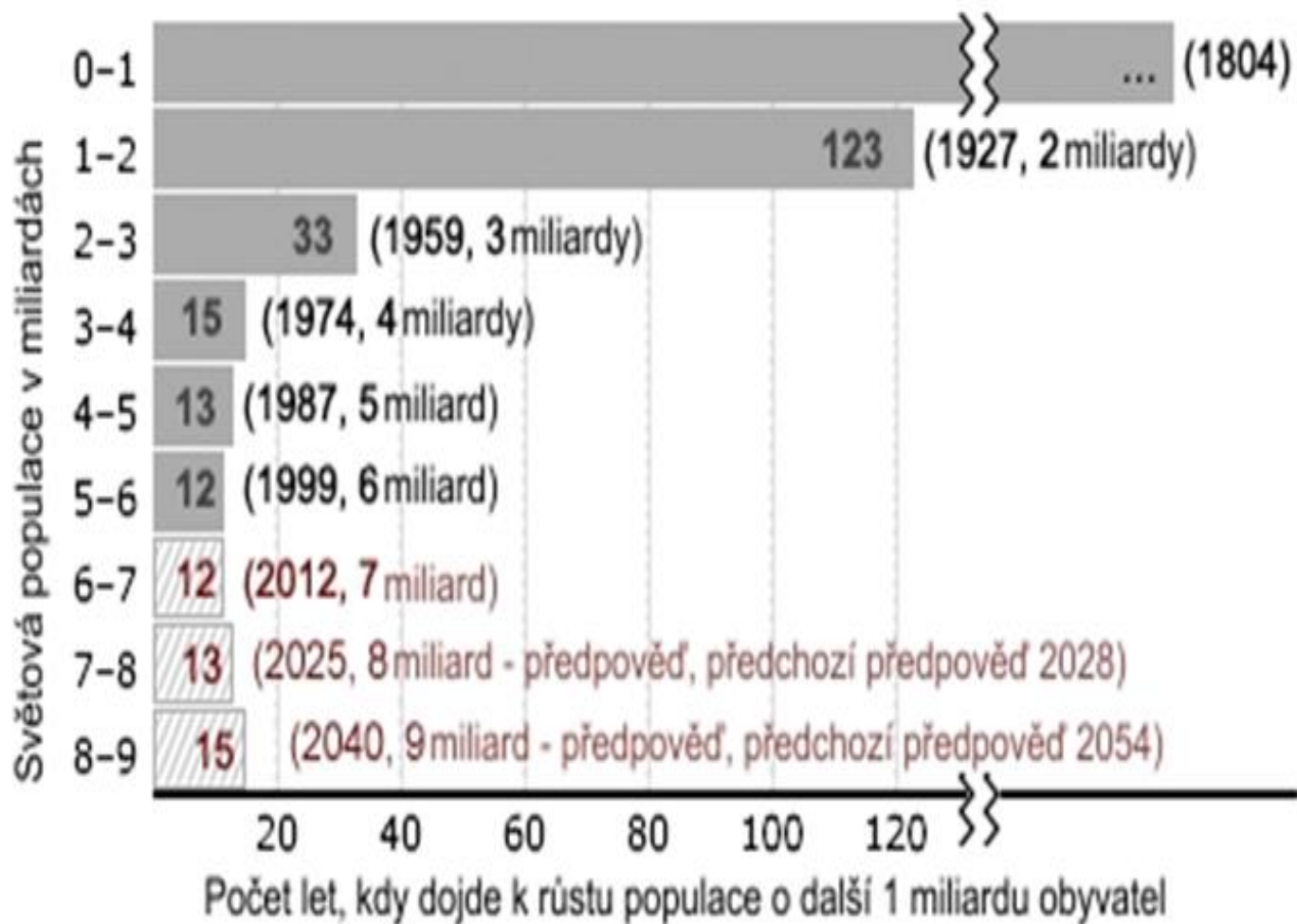

APLIKACE MALTHUSOVY TEORIE V SOUČASNOSTI

-
- ✘ Celkový počet obyvatel do roku 2060 nijak dramaticky nezvýší (ze současných 502 milionů má vzrůst pouze na 517 milionů).
 - ✘ Veřejné výdaje vynakládané výhradně v souvislosti se staršími občany (důchody, zdravotní a dlouhodobá péče) se v letech 2010 až 2060 zvýší o 4,1 procentních bodů HDP z 25 % na 29 % HDP.

RŮST SVĚTOVÉ POPULACE

Zdroj: WIKIPEDIE, 2009, vlastní zpracování

-
- ✘ Řešení populačního problému je do značné míry spojeno s kvalitou vládnutí, s posilováním individuální ekonomické svobody a podporování demokratických institucí.
 - ✘ V České republice se tento problém snaží řešit Místní Agenda 21, která je programem OSN pro 21. století a ukazuje cestu k udržitelnému rozvoji na naší planetě.

ZLEPŠENÍ POROZUMĚNÍ INTERAKCÍ MEZI DEMOGRAFICKÝMI TRENDY A FAKTORY A UDRŽITELNÝM ROZVOJEM

- ✘ Věnovat větší pozornost při tvorbě obecné politiky a při sestavování plánů rozvoje zaměřených na řešení důsledků růstu počtu obyvatel zahrnutého do dynamiky populace.

-
- ✘ Místní Agenda 21 se zaměřuje na všechny sektory společnosti a ke zlepšení by mělo docházet, interakcí mezi demografickými trendy a faktory a udržitelným rozvojem.

ZLEPŠENÍ POROZUMĚNÍ INTERAKCÍ MEZI DEMOGRAFICKÝMI TRENDY A FAKTORY A UDRŽITELNÝM ROZVOJEM

- ✘ Vytvářet a implementovat programy národní populační politiky, v souladu s národními environmentálními a rozvojovými plány pro udržitelný rozvoj za předpokladu jejich slučitelnosti se svobodou, důstojností a osobně vyznávanými hodnotami jednotlivců.

ZLEPŠENÍ POROZUMĚNÍ INTERAKCÍ MEZI DEMOGRAFICKÝMI TRENDY A FAKTORY A UDRŽITELNÝM ROZVOJEM

- ✘ Analyzovat vztahy mezi demografickými trendy a faktory a změnou životního prostředí a mezi zhoršováním kvality životního prostředí a prvky demografické změny.

ZLEPŠENÍ POROZUMĚNÍ INTERAKCÍ MEZI DEMOGRAFICKÝMI TRENDY A FAKTORY A UDRŽITELNÝM ROZVOJEM

- ✘ Posoudit také národní kapacitu pro vyživování populace, z hlediska uspokojování lidských potřeb a udržitelného rozvoje, a věnovat zvláštní pozornost kritickým zdrojům, jako je voda a půda, a environmentálním faktorům, jako je zdraví ekosystémů a biodiverzita.

ZLEPŠENÍ POROZUMĚNÍ INTERAKCÍ MEZI DEMOGRAFICKÝMI TRENDY A FAKTORY A UDRŽITELNÝM ROZVOJEM

- ✘ Zvýšit potenciál národních, regionálních a místních struktur (institucí) pro řešení problémů souvisejících s demografickými trendy a faktory a s udržitelným rozvojem.

ZLEPŠENÍ POROZUMĚNÍ INTERAKCÍ MEZI DEMOGRAFICKÝMI TRENDY A FAKTORY A UDRŽITELNÝM ROZVOJEM

- ✘ Zlepšit porozumění sociokulturním a politickým faktorům, které mohou pozitivně ovlivnit přijatelnost vhodných nástrojů populační politiky.

ZÁVĚR

- ✘ Postup měst, obcí a regionů je nyní v rámci kvalitní MA21 přehledně měřitelný kritérii MA21, která jsou od roku 2010 přizpůsobena pro všechny typy regionů.
- ✘ Prokázat, zda a jak jsou naplňovány mezinárodní standardy MA21.

-
- ✘ Mezi nejaktivnější v oblasti MA21 patří v České republice Národní síť zdravých měst (NSZM), která je v současné době tvořena skoro stovkou municipalit ČR, z nichž přibližně 40 patří mezi nejpokročilejší realizátory MA21 v ČR.

-
- ✘ Naplňování kritérií MA21 přináší přímé finanční efekty například díky vyšší úspěšnosti v různých grantových schématech Evropské unie či národních grantech, hlavní cíl je úplně jiný - lépe a efektivněji strategicky řídit obec, město, mikroregion, kraj apod.

-
- ✘ To vše tak může napomoci vyšší kvalitě života občanů jednotlivých regionů.
 - ✘ Implementace principů agendy MA21 v jakémkoliv regionu je velmi pozitivní výsledek, jedná se však o velmi dlouhodobý proces, jehož skutečné výsledky se projeví až v následujících desetiletích.

LITERATURA

- ✘ BRANIŠ, M. Globální problémy životního prostředí. In DLOUHÁ, J., DLOUHÝ, J. MEZŘICKÝ, V. (eds.). In *Globalizace a globální problémy*. Praha : UK, Centrum pro otázky životního prostředí, 2006. s. 207-220. ISBN 80-87076-01-X.
- ✘ DUŠEK, J. *Faktory regionálního růstu a rozvoje (se zaměřením na spolupráci měst a obcí v Jihočeském kraji)*. 1. vydání. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, o.p.s., 2010. 294 s. ISBN 978-80-86708-94-2.

- ✘ DUŠEK, J. *Faktory regionálního růstu a rozvoje (se zaměřením na spolupráci měst a obcí ve Středočeském kraji)*. 1. vyd. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2011. 100 s. ISBN 978-80-87472-13-2.
- ✘ DUŠEK, J. Komoditní krize ve světě. In DUŠEK, J., PÁNA, L., SVATOŠ, R., et al. *Udržitelný rozvoj a funkce moderního evropského státu*. 1. vyd. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií o. p. s., 2012. s. 146-154. ISBN 978-80-87472-20-0.
- ✘ DUŠEK, J., PÁNA, L. *Zdravá města a Místní Agenda 21*. 1. vyd. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2012. 146 s. ISBN 978-80-87472-07-1.

- ✘ FOX, T. *Populační růst - celosvětový problém 21. století* [online]. NATO Review, 2012 [cit. 2013-01-11]. Dostupný z WWW: <<http://www.regionalscience.org/>>. KOSCHIN, F. *Demografie poprvé*. Praha : Oeconomica, 2005. 122 s. ISBN 80-245-0859-1.
- ✘ KRAJŠEK, B. *Úvod k místním Agendám 21 v České republice*. Praha : Ministerstvo životního prostředí, 1998. 44 s. ISBN 80-7212-052-2.
- ✘ *Stárnoucí Evropa? Skutečnost, na kterou je třeba se připravit* [online]. Brusel : Evropská komise, 2012, 15.5.2012 [cit. 2013-04-30]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/news/economy/120515_cs.htm>

.

-
- ✘ TAINTER, J. A. *Kolapsy složitých společností*. Praha : Dokořán, 2009. 319 s. ISBN 978-80-7363-248-9.
 - ✘ *World population growth* [online]. Wikipedia, 2009, 6.3.2009 [cit. 2013-04-30]. Dostupné z WWW:
<http://en.wikipedia.org/wiki/File:World_population_growth_-_time_between_each_billion-person_growth.jpg>, vlastní zpracování.

✘ Děkuji za pozornost

✘ doc. Dr. Lubomír Pána, Ph.D.

Vysoká škola evropských a regionální
studií, o.p.s. České Budějovice

pana@vsers.cz

www.vsers.cz